

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

AÑY XIII

Reus Dimecres 12 de Janer de 1898

Num 3 447

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, an mes. . . . . Ptas. 3'50
a provincias trimestre. . . . .
Extremadura y Ultramar. . . . .
Anuales, a preus convencionales.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Malfre, carrer Junquera, 8.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop a la plassa de Catalunya

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona **D. J. MIRO** accedint gustós a las peticions de sos numerosos
lientes, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal
Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.
Los demás dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 a 12 del matí y de 3 a 5 de la tarde.

ACADEMIA DE TALL

per a Senyoras y Senyoretas

baix la advocació de Nostra Senyora del Carme

DIRIGIDA PER LAS

SRTAS. ANDREU Germanas

Carrer de la Mar, 30-2.-Reus.

Las Directoras d' aquesta Academia tenen lo gust de
corrent any, queda de nou obert lo curs de TALL, CONFECCIÓ y MONTURA, de tota classe de prendas
de vestir, tant en roba blanca com de color, ab' esmero y pulcritud que tenen acreditats.
Ensenyansa perfecta y rápida y al alcans de las inteligencias mes limitadas, gracias a lo senzillés de nes-
tre sistema.

Tos Desapareix rapidament usant lo **Tos**
XEROP SERRA

Nò conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse
als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA. **Tos** Oberta tota la nit.

SE TROBAN EN VENTA

- 1.ª Una casa situada en aquesta ciutat carrer Santa Anna número nou, composta de baixos ab' tenda, entressuelo y tres pisos, per preu de 16.700 ptas.
  - 2.ª Altre casa lindant ab' la anterior, situada en aquesta ciutat, en lo mateix carrer de Santa Anna, cantonada a la de Marí Napolità, (a) del Cañis, en lo qual te' l' número hù, de baixos, entressuelo y dos pisos, per preu de 18.400 ptas.
  - 3.ª Altre casa, situada en aquesta ciutat, carrer Martí Napolità, (a) del Cañis, número tres, que s' compon de planta baixa en abont existeix una calmarara ó prempsa d' oli, y dos pisos de moderna construcció, per preu de 14.800 ptas.
- Perá més detalls, D.ª Raimunda Cavallé, esposa de D. Joseph Montseny ó son Procurador D. Pau Borràs.

SECCIÓ DOCTRINAL

¿Convé als Estats Units
anexionarse la isla de Cuba?

Aquesta pregunta la dirigeix Mr. James Bryce la revista newyorkina *Lhs Forum*, al ocuparse de la conveniencia ó de la no conveniencia que podria resultar

als Estats Units d' apoderarse de Cuba al mateix temps que ho fa de las islas Hawai.

Convé recordar que Mr. James Bryce, es un membre de la Cambrá dels comuns que s' ha fet célebre ab' son extens estudi sobre las instituciones americanas, «The American Commonwealth», contingut en dos grans volums que han posat en segon terme a la monumental obra de Tocqueville, *La Democratie en Amérique*, clásica en aquestas cuestions.

Avans d' entrar a ocuparse de son tema, Mr. Bryce ha cregut útil d' establir clarament que sa manera de veure no li ha sigut dictada per l' interes d' Inglaterra. Aquest país, diu, no te cap intenció amazada d' apoderarse de Cuba, y en quant a las islas Hawai, temps endarrera la Gran Bretanya no hauria tingut de fer mes que estendre la mà pera férseles sevas. Pero no va voler pendres semblant amohino.

Passant al fondo de la cuestió, l' eminent publicista rebutja, primerament, la opinió de certs anexionistas americanos que pensan que Cuba y l' arxipiélach de las Hawai vetllarian, com a centinellas avansats, sobre'l territori americá. Los Estats-Units, fa notar, gosant, com la Russia, de la ventatja inmensa de no possehir absolutament territoris insulars. D' adquirirne, s' obligarian a provehirse d' un estol per defensarlos en cas de guerra, perque l' primer pensament del enemich seria ampararse d' aquells territoris. D' aixó se'n seguirian grans angunias y molts gastos. Proe ne pot dar lliçons Inglaterra, que posseheix una infloat de territoris escampats en totas las mars. Ella sí que pot parlar ab' coneixement de cause.

Per altra part, las possessions envejadas no podrian en rahó dels elements que las habitan, esser gobernadas democráticamente com Estats ó territoris. ¿Quina organizació, allavors se' ls donaria?

¿Y ls interessos económichs? ¿Y el cowers? Aquestos, continua Mr. Bryce, son los que han engelosit la Fransa de la Inglaterra y que l' han moguda a establirse en lo Tonkin, en l' Africa Central, a Madagascar.

«Aquestas adquisicions no li han reportat fins avuy cap profit y li han sigut custodissimas, sense que sia possible veure com podrá cubrirse de tanta enormes gastos, sia per un aument d' impostos, sia per son desenrotllament comercial. La Alemania y la Italia han entrat are de fresch en la mateixa via. La Italia s' ha tingut de deturar y' la que li volen bé desitjan que haja acabat sa política d' aventuras anexionistas. En quant a la Alemania (ó per parlar més exactament al partit colonial d' Alemania), está dominat per la idea de que novas possessions volen dir nous mercats y desenrotllament de las relacions mercantils. Baix aquest punt de vista ha posat la mà demunt d' inmensas regions en l' est, en lo sud-oest y en l' oest de Africa, aixis com també a Nova Guinea. Totas aquestas regions están sitnadas en los trópichs, extremadament insalubles y absolutament impropis a la colonisació europea. Están habitadas per salvatjes que no tenen encare cap noció de la industria y costará molt de transformarlas en mercats ventajosos.

Per consegüent, no serán pas los americanos, que tenen encare tants de territoris pera colonisar, los que s' dirigeixin cap a Cuba, quin clima tórrit no es fet per ells. A las islas Hawai hi ha avuy per avuy 40.000 indigenas hawaiesos; 25.000 japonesos, 20.000 xinos, 15.000 portuguesos, 3.000 americanos, 2.000 inglesos 1.500 alemanys. Aqueixas islas serian anexionadas si ells hi enviessin tal vegada alguns comerciants de més, y encare.

En conclusió: Mr. Bryce s' declara contra la doble anejió de que are s' parla, que, segons diu, tindria per

Lo Cirurjiá Dentista

DOCTOR JORDAN

participa a sos numerosos clients y al públich en general haver trasladat son "Gabinet Odontológico" a la mateixa Plassa de Prim, 2, principal, al costat del Gran Cafè de Paris (casa Suqué).

Consulta gratis pera ls pobres que acreditin serho.

Vinyas Americanas

Marcial Ombras (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhits y autenticitat garantissada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.

efecte l'ensar als Estats Units a una nova política contraria a sas tradicions y en oposició absoluta ab las máximas, corroboradas per la experiencia, dels fundadors de la República. Será ben compré?

(De Le Journal de Genève.)

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 11 de Janer de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroida	GRAU d'humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	760	97		4	Nuvol	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 26	8	13	N. N.	CunNin	07 03

Convocats per lo President de la societat «Centro Republicano democrático Autonomista», ahir a la nit tingué lloch una reunió a la que hi assistiren los representants de la premsa local, a excepció del de Las Circunstancias en la que s' acordá nombrar una Comissió composta del Sr. Nogués y senyors Directores dels Diarios y Semanario Católico de Reus, para interessar del Sr. Alcalde que convoqués al Saló de Cent una altre reunió de todas las personas que tenen representació oficial, al objecte de buscar la millor manera de socorre als soldats malalts ó ferits que retornan de Cuba y Filipinas en vista de que la Patria que representa el Govern de Madrid los deix desemparats. Assumpto de tanta importancia y de fins tan humanitaris, mereix que revifí l'entusiasme públich y que sigan fets y no paraules lo que 'i fassi simpático y gran.

Acompnyat d' atent B. L. M. suscrit per lo Secretari del Comité executiu de la «Fira-Concurs-Agrícola» que ha de tenir lloch los proxims Maig y Juny a la capital de nostre Principat, hem rebut la Circular invitant a todas las personas que pogan esser expositoras en qualsevol de las seccions que comprén la «Fira-Concurs Agrícola.»

Agrahim la atenció y ab gust, demá publicarém la mentada circular.

En la matinata d' ahir l' apreciable senyora esposa de nostre company en la premsa D. Jaume Constantí, director del «Semanario Católico» y conyat del qui ho es de Lo SOMATENT, doná a llum ab tota felicitat a una hermosa y robusta nena.

Nostra més coral enhorabona als dos benvolguts

companya, desitjant a la malalta un complet y prompte restabliment.

A la vebina ciutat, segons datos extrets del últim Cens de població practicat, resulta que hi ha 984 pisos per llogar, quantitat que en una ciutat com Tarragona, espanta, perque revela l' estat crítich de la vebina plassa.

Si s' reuneixen suficient número de senyors regidors avuy a dos quarts de vuyt de la nit, l' Excoelentíssim Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

La Autonomia, apreciable colega local, en son número d' ans d' ahir rectifica que 'l primer tinent d' Alcalde de nostre Ajuntament pensi trasladar son domicili a Valencia.

En lo correu de Barcelona d' ans d' ahir rebérem un cartell anunciant «El gato negro», per 20 céntims, y que suposém se referirá al periódich que ab lo mateix títol ha de veure la llum a la ciutat dels Comtes, ja que no 'n tenim altres noticias de lo que pot significar.

Dit cartell está donat a la estampa per la acreditada litografia dels senyors Utrillo y Rialp de Barcelona y son dibuix de carácter modernista es degut al llapis del Sr. Torres.

Representa l' cartell una aixerida senyoreta acariciant a un gat negre.

Agrahim la deferencia del qui 'ns ha fet l' envió.

De Roma telegrafian que varis grupos de pagesos y obrers han fet una manifestació a Siculada, demanent pa y treball.

Los manifestants saquejaren é incendiaren la casa Ajuntament, haventse enviet tropas para restablir l' ordre.

Veja, ja s' veu per la mostra que allà tenen també la «sacrosanta unidad nacional» que tant felissos en fa a Espanya.

Lo recaudet ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja a la quantitat de pessetas 1061'12.

Secció de Varietats

L' hercitat del cabo Pintos

(RECORTS DE LA GUERRA)

Ell era un bon xicot, un infelís, en la més gráfica expressió de la paraula. Havía anat a Cuba somniant ab batallas, ab triomfs, ab premis, ab recompensas. Sobre, l' obtenir la llorejada de Sant Fernando era l' seu anhel, la seva preocupació. ¡Prou aprofitaria ell la

primera ocasió que se li presentés per guanyer tan honorífica distinció! Pero lo sort no li somreya. Feya ja més d' un any que tregia l' Isla... y res... los membisos fugien d' ell, qui sab si tement l' escomesa d' un cor ten brau, desitjós de derramar sanch insurrecta. Mes que, com diu l' adagi, las figas al seu temps maduran; y 'l temps havia arribat...

Era 'l 15 de mars del 96. La columna del general Ruiz, de la que formava ell part, estava descausant a «San Felipe» de las últimas marzas. De sopte, per allà a las set del vespre, un viu resplandor tenyí 'l cel de púrpura y cermí posant en moviment a todas las forsas. Tothom corria cap a la part del llevant de la població y mirava ansíons envers «San Antonio» de las Vegas, vila situada a uns 10 k. m. de «San Felipe», fins llavoras respectada per las teyas insurrectas, pero que en aquell instant se veyá convertida en una terrible foguera, de la que s' desprenian constantment aixams d' espurnas y glopadas de fum, que miradas a distancia, feyan l'efecte d' un Vessubi en erupció. L' ayre portava fins a las tropas lo retruny d' algunas descargas, proba de que 'l destacament espanyol que guardava 'l poble incendiat se resistia dels que tractavan de destruirlo.

Tots los cors dels soldats que presenciavan la catástrofe gletian al mateix compás. Lo mateix desitj se veyá retratat en todas las miradas. Todas las bocas repetian lo mateix crit: «¡A San Antonio!» «¡A San Antonio!»

Lo só del cornet del general fen corre a tothom, congregantse en lo siti senyalat ab anterioritat per aquets cassos. Los capitans formavan las companyias a corre-cuyta y 'ls quefes dels batallons corrian desesperats de l' una part a l' altra, donant ordres que s' complian eléctricament. Un tren esbofegava impacient en la estació. Los tirs y 'l foch estavan pel nort, Batabanó cap al llevant; als pochos minuts, la columna, embarcada, marxava envers aquest últim poble, mentres Quintí Banderas, quina partida era la que estava atcent a San Antonio, feya y desfeya a la mida del seu gust, deixant a la vila quan ho tingué a bé, convertida, d' una de las més ricas de la provincia de l' Habana, a un munt de runas y de cendra. Aquella nit, la del 15 de mars del 96, será memorable quan s' escriga l' historia d' aquesta guerra, més misteriosa que las laberinticas vessanas de la manigua.

Lo cabo Pintos, en aquella nit desgraciada, havia sigut destinat ab uns pochos números de sa companyia, a resguardar «San Felipe» hasta 'l retorn de la columna. Se li uniren, també ab lo mateix objecte, hasta una dotzena de voluntaris de la mateixa població, trobantse general en quefe, per falta de qui tingués més gradoació qu' ell, d' un exércit que, comptant a la portuguesa, se componia de 400 dits: ni un més ni un menos.

—¡Malviateje la meva sort!—murmurava l' home mentres distribuía sa gent de la mellor manera que

Aplech de treballs regionalistas

DISCURS

Legit per D. Joan Permanyer y Ayats, president del Ateneu Barcelonés, en la sessió inaugural dels treballs d' aquest any.

Avuy al fi, senyors, la soberbia humana que per espay de tant temps ha pretengut que la constitució dels pobles ha d' esser efecte estudiat de concepcions abstractas, devant de las teorías desacreditadas se dona casi per vensuda, y convé en que per demunt dels principis que s' diuhen científichs hi ha fets que s' imposan é interessos que deuhen respectarse. Avuy, senyors, som mols los que creyém que 'l governament dels pobles es un art que te per base la experiéncia, y que no es molt lluny lo dia que 'l mon se rirà d' el mateix recordant los fruys que ha donat la ciencia que baix lo pompós nom de Dret Polítich se conreuha en nostre sigle.

Y l' art de governar los pobles en lo que te d' experimental y diutre d' un ben entés positivisme, ensenya que la autonomia es condició essencial de la existencia de tota personalitat, lo mateix de la de las individuals que la de las collectivas.

Si, desde 'l individuó humá al Estat, tota personalitat necessita autonomia. Sens ella 'l home fins pert la consideració de persona; la familia s' converteix en una agrupació de parents més ó menos numerosa sense vinculs comuns ni iniciativas, lo municipi passa a ser una roda de la administració sense moviment propi, y las regions que per las condicions étnicas, históricas y

socials se troban encara plenas de vida, s' extreixen, vejent com se malogra sa activitat y s' esterilisan sas energias.

En la declaració de Drets del Home del sigle passat va aixó oblidarse; y aquests drets en la mejor part han resultat una mentida; perque aquests drets, que no son res si no s' tenen per exercirse y usarse, no s' poden usar ni exercir sense 'l concurs d' aquelles altres entitats que lluny d' esser creacions artificials y arbitrarias d' una vana ciencia, existeixen en virtut de lleys fatals de la naturalesa humana y pera cumplir fins socials a aquesta indispensables.

L' home gelós de sa dignitat, refiat de sas propias forsas y ofuscat per l' egoisme, no va veure que la exageració del Poder Real no era més que la exageració del Poder del Estat, mediant aquella compenetració, ab las paraules «l' Estat só jo», tan gráficamente expressada; y pera obtenir sa emancipació se limitá a destruir ó reforma la monarquia, deixant l' Estat en tota sa omnipotencia. Es dir, va contentarse ab darli nova forma per comptes de moderar sas atribucions, redimint a la familia, als pobles y a las antigas nacionalitats, que lo mateix qu' ell, baix lo mateix jou y en virtut de las mateixas causas, vivian oprimidas.

Avuy, quan després d' aprop de cent anys d' inútils ensaigs y estérils probaturas, l' home carregat de drets que li fan nosa se troba més aïslat que may, sofrint la enervant ingerencia del Estat en todas las manifestacions de la vida; avuy es que, avergonyit de sa ciencia, y contemplant embadalit los exemples de benestar y armonia que li ofereixen aquells temps vells, que havia considerat de barbarie, sens dubte perque no coneixian ni ensenyavan en las escolas lo Dret Po-

lítich, ni havian classificat, per lo tant, encara las formes de govern, ni destriat los poders que integran la soberania, ni definit los drets legislables é illegislables, ni teoriat las funcions de la administració; avuy, desenganyat, en lloc de llibertat crida autonomia, com prenent que pera conseguir la autonomia seva ha de procurar la llibertat é independencia de todas aquellas colectivitats que, per lo mateix que no son creacions arbitrarias y venen cridades a realisar fins socials, han d' ajudarlo y sostenirlo.

¡Ah! senyors, que trista seria, al punt qu' hem arribat, la condició humana si perdessim aquesta última esperansa!

En tots los Estats compostos, las antigas nacionalitats, aquellas regions que tenen circunstancias que las individualisan, se remouhen, y, sense que intentin separarse, reivindican lo dret de governarse; a Catalunya, sia perque ha quedat més caliu entre las cendras de las tradicions encara no esventadas, sia perque tinga més marcat que las altres regions del Estat espanyol los signos de sa personalitat característica, fe temps que aquest moviment ve progressivament pronunciantse y 'ls que fa alguns anys se contentavan ab descentralisació administrativa, s' han arribat a convencer de que tota descentralisació ha de esser infecunda si no viu d' autonomia.

Tots los interessos propis de Catalunya y dels demás territoris que com Catalunya tenen vida propia, tan los morals com los materials, y todas las manifestacions de la vida humana que requereixin la intervenció del poder públich, han de quedar al exclusiu cuyado de cada un d' ells, baix l' amparo y salva guardia d' un poder regional ab tots los atributs integrants de la soberania.

Deu li donava a entendre.—Tot just avuy qu' un s' hauria pogut llobrir, quedat aquí ab aquets fantotxes de voluntaris que 'm sembla que tenen tantes ganas de fandango com jo de ferme frare. (Si al menos los mambisos se deixessin caure per aquets voltants, per donarnos ocasió de ferne una que sonés forsa! Però ¡cal Veurás com al cap-d' avall no serà més que oestió de perdre tota la nit y fer l' estequirol! Menos mal que crech que 'ls voluntaris venen ben previnguts de rom y de tabac!... Vosté aquí—dirigitse a un voluntari—Molt de cuydado, y ja he sentit lo qu' hi encarregat als demés centinellas... En quant que observi algun bulto li dona 'l *¿quién vive?* y si es sospitós ¡fochl! y si no ho es ¡fochl! també... y 'm crida a mí desseguida. Jo 'm vaig a assentar ab aquets a la entrada del canya-veral per estar més al centre de la forsa... A la més petita cosa, ¡ja sabrán qui es lo *cabo* que avuy té l' honra de manarlos!

Y en efecte, posats ja 'ls vigilants necessaris, l'home se 'n anà a seure seguit d'uns quants números que no 'ls hi tocava estar de *cuarto*.
—Escolti, *cabo*, ¿no li sembla bé que hi fem un tragué de canya, encare que no sigui més que pera entrar en calor?

—No m' agrada gayre beure... Pero, en fi, no més que perque es de vostés, fare un sacrifici... ¡Vinga l' ampolla!... Psé... No es mala.

—Y un cigarret?
—Tinch la gola un xich recomadada pero perque no diguin que 'l desprecio. ¿Es «Susini»? Vaja, veig que tenen gust; es la marca que més m' agrada...

Y aixís, traguent y cargolant algun cigarret, passaren un parell d' horas d' alló més felissas, y n' hauria passat alguna altra, si un crit mitj ofegat de *¡cabo de guardia!* no hagués recordat al nostre héroe que estava en campanya y casi frente al enemich.

—¡Que vingan dos ab mí!... Vosté y vosté... Los demés a qui quiets hasta que s' avisi... Aném... ¡Ah! Si senti algun tir ó algo sospitós corren a ajudar-me, y ja ho saben... ¡fochl!

Y egafant lo fusell se dirigí, seguit dels dos que havia indicat, al lloch ahont li semblá que l' havian oridat.

Lo centinella, que estava aegut, ten prompte 'ls vegé se posá un dit als llabis com pera recomanarl'oshi silenci, s' aixecá, y acostantse al *cabo*, li digué ab molt misteri:

—L' he cridat perque 'm sembla que 'a passa alguna de molt bona.

—Bueno, home, pero no tremoli tant... no n' hi ha pera assustarse... ¡Vaya uns voluntaris tenim! ¿Qu' es lo que passa!

—No 's cregui que tinga por, no... No més que com un no está acostumat a trobarse en aquestas cosas... Vostés, los soldats, se 'n riuen de tot...

—Pero ¡acabaré d' una vegada! ¿Qué ha vist pera alarmarse tant?

—Escolti, miri... ¿Ven aquella casa que está a l' altra banda de la carretera?

—Está clar que la veig...

—No cridi... fassi 'l favor... Donchs me sembla que, quant menos, están conspirant...

—¿Qui? ¿qui son los que conspiran?

—Ja li explicaré. Faría com a cosa d' una hora que m' havia deixat vosté de centinella, y tot per aquí estava tranquil. Ni 'l més petit soroll, ni un bulto sospitós; res. De cop veig una sombra que s' anava atansant per la carretera, preparo 'l fusell, pero avans de que hagués tingut temps de donarli l' «alto», saltá l' enfilat que rodeja la casa aqueixa y desapareix de la meva vista igual que si se l' hagués dragat la terra. Ja estava dubtant llavoras de si 'l cridaria a vosté ó no, quan veig venir per la part del poble, no una persona sola, sino tres ó quatre, que caminavan poch a poch, com si anessin observant los encontorns... Los hi hauria pogut fer foch, més m' ha semblat mellor esperar tenirlos més aprop, y vetaquí que de prompte, casi sense adonárm'en, s' obra la porta de la mateixa casa y s' hi fican ells més que depressa, sense donarme a mí temps ni de mirar si 'ls coneixia. Als dos minuts, encare no m' havia refet de la sorpresa, uns altres bultos...

—¿Encare més? Digui, donchs, que tindrem un exercit amagat en aqueix edifici...

—Ho pot ben creure... Lo menos s' hi han ficat una vintena de personas.

—Vint? Seriam tants a tants.

—Sí; pero ells están parapetats dins, y nosaltres los hauriam de traurer... y val més un dins de casa seva, que deu fora.

—Ja veig que la por se 'l menja...

—No, senyor; no 'n tinch... Jo eniré allá hont vagi cualsevol altre.

—Millor, no 's moguin d' aquí, y mentres jo recu-

llo tota la forsa, cúydintse de vigilar la casa aqueixa, y si tracta de sortir algú, ja ho sabu: ¡fochl!

—Perdi cuydado.

Lo *cabo* Pintos sí que llavoras se trobava a ses glorias.

—No hi ha dupte—murmurava.—La gent que s' ha reunit dins d' aqueix «bóio» no hi pot ser mes que ab alguna mala intenció. ¡Tants homes, y a aqueixas horas de la nit, y en un punt tan desert!... Serán traydors que treballarán per entregar lo poble als mambissos? ¡No 'ls hi arrendo la ganancia! ¡Y quina honra per mi egafarlos a tots y portarlos devant del General lligats colze ab colze! ¡Quí seb si faré un gran servey a la patria, descubrint algún complot terrible! ¡Y qui sab la recompensa a que 'm faré acreedor! Pintos, es qüestió de demostrar la teva serenitat y 'l teu coratje: avuy, ó 't matan los conspiradors, ó 't guanyas la llo-rejada.

JOSEPH CARBONELL.
(Acabará).

SECCIÓ OFICIAL
Registre civil
del dia 10 de Janer de 1898

Naciments
Anton Torrens Freixa, de Joan y Maria.—Josepha Domingo Balsells, de Bonaventura y Maria.—Joan Sal-tó Domingo, de Esteve y Maria.

Matrimonis
Cap.

Defuncions
Joan Garies Mercadé, 67 anys, S. Joseph y S. Ma-nuel 13.—Teresa Porqueras Vidiella, 8 mesos, Vidal 1.—Teresa Elias Cayla, 44 anys, Arrabal Sta. Ana 36.—Francisco Anguera Sugreña, 71 anys, Hospital Civil.

SECCIÓ RELIGIOSA
Sant d' avuy.—Sant Arcadi.
Sant de demà.—Sant Gumersindo.

SECCIÓ COMERCIAL
BOLSA DE REUS
Cotisations realitzadas en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	74 61	Fransas.	16'
Exterior.	80 48	Cubas vellas.	92 76
Colonial.	93'	Cubas novas.	77 12
Norts.	22 65	Aduanas.	97 2
Obligacions Alm. naz.	79 62	Obliga. 3 0/0 Fransas.	38 95
		Filipinas.	96 35
PARIS			
Exterior.	64 06	Norts.	'
GIROS			
Paris.	33 76	Londres.	33 50

J. Marsans Rof
Representant: **JOAQUIM SOCIATS**
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS
Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64 60	Filipinas	'
Exterior	80 47	Aduanas	96 50
Amortizable	78 50	Cubas 1886	93 75
Fransas	16'	Cubas 1890	77 12
Norts	22'	Obs. 6 0/0 Fransa	72'
Exterior Paris	61 06	Obs. 3 0/0 »	38 50
GIROS			
Paris	32 70	Londres	33 50

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.
Descòmpte de cupons, compra y venda el comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Moviment del port de Tarragona
Entradas del dia 9
De Valencia y escalas en 1 dia v. «Cervantes», de 296 toneladas, ab efectes, consignat a don Joseph M. Ricomá.
Despatzadas
Cap.
Entradas del dia 10
De Málaga y escalas en 4 dias v. «Grao», de 1.010 ts., ab efectes, consignat a D. Antón Mas.
Despatzadas
Pera Génova y escalas v. «Grao», ab efectes.
Pera Barcelona v. «Cervantes», ab efectes.
Pera Port Vendres pel. gol. francés «Jeane Lucienne», ab vi.
Pera Cette v. «Isleño», ab vi.

ANUNCIS PARTICULARS
ALS HERNIATS
(Trencats)
Constituheix una gran equivocació la que sufreixen la majoria dels herniats (TRENCA TS), al creure que qual-sevol braguer comprat al etzar lo suficient pera retener y fins curar las hernias, essent aquest error causa de molts complicacions funestas.
Per qui correspongui, no s' deuria permetre lo cinisme de certs mercaders d' ofici que ab major descao s' titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títol que justifiqui sa competencia y no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periodichs la curació radical de dita malaltia, quin mecanisme desconeixen en absolut.
A LAS MARES
Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y econó-mich, es lo bragueret de **cautchou** ab ressort, testimoni n'ho aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.
Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espatllas
Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.
JOSEPH PUJOL
cirurgiá espe ialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja»
REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS
EN TARRAGONA: Visita tots los dimars de 10 a 4 de la tarde, carrer Conde de Rius (avans Hospital) número 5, primer, 4.

Diversions públicas
TEATRO FORTUNY
Gran Compañya cómich-dramática
DEL APLAUDIT PRIMER ACTOR Y DIRECTOR
D. MIQUEL PIGRAU
de la que fo man part la distingida primera actriu Srta. D. ADELINA SALA y 'l notable primer actor y director D. FREDERICH GARCIA PARREÑO.—Debut lo dijous 13 del actual.
Llista del personal artistic
Actrins: D. Dolores Delhom, D. Salvadora Huertas, D. Esperansa Perin, D. Lluisa Rodriguez, D. Adeli-na Sala y D. Angela Santos.—Actors: D. Frederich Bassó, D. Eduart Blanca, D. Anton Carnicero, D. Sal-vador Carreras, D. Antoni Coll, D. Manel Espinosa, D. Rafel Masip, D. F. Garcia Parreño y D. Miquel Pigrau.—Apuntadors: D. Joseph Coll y D. Pau López.—Representant de la Empresa: D. Manel Espinosa.—Arxiu: D. Angel Guix.—Sastrerís y atresso: D. Pele-grina Malatesta.—Peluquer: D. Rosendo Gullí.—Ma-quinaria: D. Pere Xifré.—Guardarropia: D. Antoni Vidiella.

TELEGRAMAS
Madrid 11.
Diuen de la Habana que molts reconcentrats al sapiguer que s' havia rebut la primera remesa de soco-rros yankees se negan a treballar.
Sembla ser que 'ls corresponsals de la premsa yankee a Cuba, al objecte de contribuir a fomentar la suscripció pera 'ls pobles de la Gran Antilla han re-but ordres de pintar ab negres colors la situació dels reconcentrats.
—L' Ajuntament de la Habana ha dirigit una co-municació al Govern cubá recabant lo dret de nombrar alcalde.
La instancia ha sigut resolta favorablement.
—S' havia dit ab alguna insistencia que D. Carles de Borbón disposava de 40.000 homes pera llensarse desseguida contra Espanya.
La noticia s' ha desmentit, afegintse que per are lo Pretendent no promourá cap destorb en la nació.
A propòsit d' aixó s' ha afirmat en alguns círculs que l' emperador d' Austria ha fet algunas indicacions relatives al desitj de que per la seva part se conservi la tranquilidat y que 'l Pretendent ha promés atén-drelas.
—S' assegura ab referencia a noticias que s' han rebut de la Habana, que 'l general Blanco no sortirà per are a operaciones.
—Se troba malalt de gravetat lo bisbe de Cádiz D. Vicens Calvo.
—La premsa del Ferrol demans al general Berme-jo la reorganización de la caixa d' inválids, perque la Mestransa no satisfá als operaris inscrits los drets que 'ls corresponen.
—No hi ha noticias del Sr. Govin, per més que 's creu que s' troba en Orient conferenciand ab los prin-cipals quefes de la insurrecció.
Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS.

De Reus a Barcelona
5:08 m. correo (Per Villanova y Vilafranca)
8:56 m. expres, primera y segunda dimars, dijous y diasples.

De Reus a Lleyda
De Lleyda a Reus
De Reus a Vimbodi
De Vimbodi a Reus
De Tarragona a Valencia
De Valencia a Taragonaj

ADMINISTRACIO DE CORREUS-REUS
Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
De Tarragona, 8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona)
De id. directo
De id. id.
De id. id. a la correspondencia extranjera

Altra.—Dev tenirse present que tots los vapors que conduhoixen tropas de refer a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
Pera id. a las 2:00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que a deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, enllí donat sortida a las 7 de la nit per Tarragona a las 9:00 m.

Biblioteca Regionalista
Libreria Regional, carrer de Jesús, 31
SECCIO CATALANA
«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.

Música yella, per E. Doria y Bonaplate, 12
Figura y paisatge, per Narcís Oller, 12
Tascant per les Serres, per J. Pons y Mas, 12

TELEGRAMAS
Madrid 11.
Diabon de la Habana que molt recomanada el espiguer que a havia treballat en aquesta remesa de soco-

J. Marsans Rot
Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 28.—REUS
Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde.

la coleccion de los libros, que estavan en un estante, se
vegan a los libros, que estavan en un estante, se
vegan a los libros, que estavan en un estante, se